

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

M. Spoor-Hendriks

AD/STG

Doorkiesnummer +31235145308

spoorm@noord-holland.nl

10 december 2015

1|3

Tbv Statenvergadering d.d. 14-12-2015
Commissie Mobiliteit en Financiën
Datum commissievergadering 23-11-2015

Voordracht 95

Onderwerp: Rapport Randstedelijke Rekenkamer inzake toezicht financiën gemeenschappelijke regelingen.

De commissie adviseert: de voordracht als hamerstuk voor te leggen aan Provinciale Staten van 14 december 2015.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie M&F: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie 23 november 2015.

5a. Voordracht Rapport Randstedelijke Rekenkamer inzake toezicht financiën gemeenschappelijke regelingen.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Hoenderdos van de Randstedelijke Rekenkamer.

Mevrouw **Hoenderdos** (bestuurderdirecteur Randstedelijke Rekenkamer) geeft een korte toelichting op het rapport. Het onderzoek financieel toezicht is gedaan na een bredere oriëntatie op het thema. Het toezicht op gemeenschappelijke regelingen bleek onderbelicht te zijn, terwijl er in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein juist rondom gemeenschappelijke regelingen veel te doen is. Om de afbakening ten opzichte van het andere onderzoek naar verbonden partijen te regelen is bij dit onderzoek een info-grafic gemaakt, waar het gaat om het toezicht op gemeenschappelijke regelingen waarvan de provincie geen deel uitmaakt. Er is besloten om er een provincievergelijkend onderzoek van te maken, zodat de resultaten van de vier Randstadprovincies in een rapport konden worden samengevat. In aanbeveling vier wordt verwezen naar goede voorbeelden en werkwijzen uit de andere drie provincies.

Het was mogelijk dat het toezicht op de gemeenschappelijke regeling geen taak van de provincie zou blijven. Vooruitlopend daarop heeft de provincie Noord-Holland deze vorm van toezicht geminimaliseerd. In de reactie van het college kon men lezen dat inmiddels stappen zijn gezet om dat weer op te pakken en verder in te richten.

De heer **Yurdakul** (D66) constateert dat Utrecht en Flevoland wel toezicht hebben gehouden en Noord-Holland niet. Wat is de omvang van de risico's die zijn toegenomen als gevolg van de decentralisatie van zorgtaken? In welke mate valt dit de provincie aan te rekenen door de gemeenten? Heeft het aangegeven verzuim ook nog gevolgen?

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt over het informeren van Provinciale Staten wat daarvoor een geschikt middel zou kunnen zijn.

Het CDA vindt het goed om te zien dat de eerste stappen zijn gezet, als gevolg van een besluit van mei 2014. Betreffende aanbeveling 3, de informatievoorziening naar Provinciale Staten, gaat het CDA daarover graag het gesprek aan. Een eerste aanleg lijkt een periodiek overzicht, zoals dat in Zuid-Holland wordt gebruikt, een geschikt middel. Heeft de gedeputeerde een beeld bij de informatievoorziening?

De heer **Van Straaten** (VVD) vindt het een goede zaak dat de provincie Noord-Holland heeft besloten de toezichthoudende rol weer op te pakken. In dergelijke regelingen gaat, vanwege de decentralisaties, steeds meer geld om.

Provincie Noord-Holland heeft geen specifiek beleid voor het toezicht op gemeenschappelijke regelingen opgesteld. De VVD onderschrijft de wenselijkheid van een heldere visie op het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen en op gemeenten en waterschappen in zijn algemeenheid. Inmiddels schijnt er een ambtelijk beoordelingskader beschikbaar te zijn, dat vooralsnog wordt beschouwd als een visie. Mogelijk is het beoordelingskader op dit moment toereikend genoeg om als visie te dienen.

De VVD dringt aan op een rapportage over toezichtbevindingen en dan niet alleen ten aanzien van het toezicht op gemeenschappelijke regelingen, maar ook het toezicht op gemeenten en waterschappen. Volgens het college verloopt deze informatiestroom via de jaarstukken. De heer Van Straaten zoekt tevergeefs in de jaarstukken naar een dergelijke rapportage. Op pagina 22 van het jaarverslag is er een zin aan gewijd. Wat de heer Van Straaten betreft komt er een uitgebreidere rapportage over het gevoerde toezicht.

De heer **Hietbrink** (GroenLinks) zou de informatievoorziening onderdeel willen laten uitmaken van de reguliere cyclus. Er hoeft geen aparte verantwoordingsrapportage te worden opgetuigd.

De heer **Leever** (ONH) zegt dat de provincies Flevoland, Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland zich in dezelfde situatie bevinden wat betreft regelgeving, verantwoordelijkheden en verplichtingen. In tegenstelling tot de overige drie provincies voert de provincie Noord-Holland geen goede controle uit. Hoe kan dat? Waarom voert Noord-Holland die controle niet uit?

De heer **Den Uyl** (PvdA) meldt dat de PvdA blij is dat het college van Gedeputeerde Staten de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer onverkort overneemt. De fractie ziet de uitwerking gaarne tegemoet.

De heer **Van Hooff** (PVV) vertelt dat de PVV het prima vindt als via het jaarverslag wordt gerapporteerd.

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP zich al langer zorgen maakt over het toezicht en het democratisch gehalte van de samenwerkingsverbanden. Financieel toezicht is een belangrijk onderdeel. Ook gemeenteraden hebben moeite met het zoeken van instrumenten die gebruikt kunnen worden om het toezicht zelf te regelen. Een steeds groter deel van de uitvoering van beleid wordt in gemeenschappelijke regelingen geplaatst. Het zou zeer onverstandig zelfs onmogelijk zijn om als gemeente zelfstandige taken uit te voeren. De Randstedelijke Rekenkamer geeft aan dat het wenselijk is, - de SP vindt het zelfs noodzakelijk-, om goed in kaart te brengen welke gemeenschappelijke regelingen er in de provincie zijn. Het college van Gedeputeerde Staten zei dat er een overzicht is. Waar is deze lijst te vinden?

In een aanbeveling wordt gekozen voor een risicogestuurd toezicht. De SP kan daar mee leven, maar aangezien er de afgelopen jaren geen toezicht is geweest, is het wenselijk om bij aanvang van de toezichtperiode 2016 in kaart te brengen hoe de financiële situatie van de diverse regelingen op dit moment is. Kan de gedeputeerde een dergelijk toezicht toezeggen? Wellicht kan de provincie ook naar de diverse deelnemende gemeenten een handreiking doen om gezamenlijk werk te maken van goed toezicht. Ziet de gedeputeerde daartoe mogelijkheden?

Mevrouw **Hoenderdos** (bestuurder directeur Randstedelijke Rekenkamer) vertelt dat geen onderzoek is gedaan naar de gemeenschappelijke regelingen zelf. Het onderzoek is juist gestart omdat er risico's zijn. Vanwege de decentralisaties zijn honderden miljoenen euro's naar gemeenschappelijke regelingen gegaan. De heer Hoogervorst vroeg of er sprake is van verzuim. Dat woord is in het rapport niet gebruikt. Er is geconstateerd dat het toezicht is geminimaliseerd. Met het oog op de toename van het belang vindt de Randstedelijke Rekenkamer dat voorbarig.

Provinciale Staten gaan zelf over de informatievoorziening. Het is belangrijk om de informatie proportioneel te doen. Gemeenschappelijke regelingen met meer risico verdienen dat daarover meer wordt geïnformeerd dan de wat kleinere. In het rapport is bijlage gevoegd van 53 gemeenschappelijke regelingen waarop toezicht gehouden moet worden. Het is verstandig om goed te kijken welke de meeste prioriteit hebben.

Gedeputeerde Geldhof verwijst naar de beantwoording van mevrouw Hoenderdos; een overzicht van alle gemeenschappelijke regelingen is als bijlage aan het rapport toegevoegd. Het college snapt de zorg over het feit dat gemeenten zelf het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen moeten regelen. Dit onderzoek heeft betrekking op 2013 en 2014. In het voorjaar van 2014 hebben Gedeputeerde Staten besloten om hernieuwd het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen te gaan oppakken. Dit is vanaf 1 januari jl. opgepakt. De gemeenten worden geholpen bij het sturen op de gemeenschappelijke regelingen. Het college vindt dat er meer informatie kan worden overgedragen richting

de gemeenten. Een gemeenschappelijke regeling is primair de taak van de gemeenten. De provincie wordt alleen geacht toezicht te houden. Het toezicht en advies van de provincie is slechts aanvullend om gemeenten te helpen.

Van de gemeenschappelijke regelingen zijn er 34 die een zware financiële component in zich hebben. De meest risicovolle zijn geanalyseerd. Dit jaar waren het er 16. In januari 2016 wordt geëvalueerd of het toezichtkader voldoet. In de jaarrekening staat dat de beoogde output voor 100% is gerealiseerd. Een jaarlijks overzicht van de beoordeling per gemeente/gemeenschappelijke regeling kan worden verzorgd. In het verleden werden complete verslagen aan Provinciale Staten toegezonden. Destijds hebben de toenmalige Provinciale Staten aangegeven dat dit mosterd na de maaltijd was. Het was beter om alle energie in de controles te steken. In feite is het regelen van goed toezicht een autonome taak van Gedeputeerde Staten. Uiteraard willen Gedeputeerde Staten Provinciale Staten goed informeren.

Er is geen afzonderlijk beleidskader voor gemeenschappelijke regelingen. De wijze waarop wordt getoetst, is vergelijkbaar met hoe dat in gemeenten gebeurt.

Tweede termijn:

De heer **Van Straaten** (VVD) bedankt voor het toegezegde overzicht van toezichtbevinden. Het hoeft geen boekwerk te worden, maar het mag zich niet beperken tot slechts een zin in de jaarstukken.

De **voorzitter** bedankt mevrouw Hoenderdos voor haar komst en toelichting. De voorzitter constateert dat de voordracht als hamerstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.